

A honvédelem új rendszere.

Az országgyűlés komoly, méltóságteljes, a tárgyhöz illően emelkedett szellemben tárgyalja a honvédelmi törvényjavaslatot s minden remény meg van rá, hogy a javaslat rövid időn belül törvényerőre is emelkedik. Felszabadulva a trianoni szerződés korlátozó rendelkezései alól husz évi igazságtalan és egyoldalú megkötöttség után Magyarország is abba a helyzetbe került, hogy teljesen függetlenül, kizárólag a nemzet érdekeit szem előtt tartva rendezheti katonai kérdéseit. Évszázadok óta először történik ez, — s most már semmi külső akadály nem állja útját annak, hogy a magyar honvédelmet minden korlátozás nélkül építhessük ki és emeljük arra a színvonalra, amelyen minden körülmények között meg tud felelni a nemzet érdekei által kívánt követelményeknek.

A mai idők honvédelmi követelményei nemcsak a fegyveres erőre tartanak igényt, hanem az ország egész népességével és minden anyagi erejével szemben jelentkeznek. A hadviselés ma már nemcsak katonai hadműveletekből áll, hanem az egész ország teljesítő-képességének a honvédelem szolgálatába való állítását követeli meg. Ezt az elvet követi az új javaslat, amikor *nemcsak a személyes, hanem a dologi és anyagi hadiszolgáltatási kötelezettséget* is általánossá teszi s mindjárt első szakaszában kimondja, hogy a honvédelemben személyes szolgálatával és vagyonával mindenki köteles a törvény rendelkezései szerint részt venni. Ez a rendelkezés fogja biztosítani azt, hogy a jövőben a katonai szolgálat mellett a nagy vagyonok is odaállíthatók legyenek a hazavédelmenek szolgálatába. A honvédelem általánossá tételét szolgálja az a rendelkezés is, amely Legfelső Honvédelmi Tanács néven a kormány tagjaiból, a hadsereg főparancsnokból és a vezérkar főnökeiből állandó szervet létesítet, a felmerülő érdekek minél hathatósabb kielégítésére.

A törvényjavaslat az általános hadkötelezettség elvének következetes keresztülvitelében mindenképp előtt a már eddig is fennállott *leventeképzést* a honvédelem szolgálatába állítja és ennek céljával azt tüzi ki, hogy az ifjúságot a hagyományos magyar katonai erényekben való nevelés útján a haza védelmének magasabb feladatára előkészítse. A leventekötelezettség tizenkét éves korban kezdődik és a tényleges katonai szolgálatig tart. A szorosabb katonai előképzés tizenhét éves korban kezdődik. A kiképzés évente legfeljebb tíz hónapon át és legfeljebb heti négy órára terjed, tehát számottevő megterhelést nem jelent. Azt pedig, hogy az ifjúság testi és lelki fejlődése szempontjából ez a kiképzés milyen üdvös hatása, már az eddigi tapasztalatok is mutatják.

FELVIDÉKI EST.

Husz év keserű rabsága után az elszakított Felvidék egy része felszabadult. Felszabadult az a része, melyen a magyarság egy erős, egységes tömböt alkotott s allandóan zörgő rabláncai dacára, minden elnyomást s üldözést elszennvedve nemcsak megmaradt magyarnak, de öntudatosabb, verben, könnyben megtisztult, ősi magyarrá erősödött. Hazatérésük időtti örömről végtelen. Ez az öröm három hónap óta száll, árad végig a megnagyobbodott országon, a magyar lelkiségben, kigyújtja az arcokat, megdobogtatja a szíveket s az öröm büszke könnyét csalja ma is a szemekbe. Ez „a könny már nem éget, csak ragyog” és ebben a tüzes, áradó egymásmellettekben, ebben az annyi keserves év, annyi kínos óra után végre elkövetkezett örömben gondoljunk csak vissza a mult év farsangi idényére: vajjon álmolni mertük-e volna azt, hogy a következő ősz végén ez a boldogságos öröm ér minket?

Álmodtunk egy majdani visszatéréről s ezekben a halak, csendes, de megöhetetlen, elalkudhatatlan álmokban, ezekben a vágyakban, ezekben a visszavergődő, hazasíró ösztönökben élt talán igazán tovább a nemzet. Hiszen már csak a Kárpátok fenyői üzentek évről-évre, kigyúló fenyűkkel, karácsonykor. Már voltak évek, amikor csak az Urjövét csendje, mely, sejtelmes, vigiliás várakozása emlékeztetett. Már talán akadnak szívek is, kik feledni próbálták a feledhetlent, meghasonlottan a hasztalan, önkínzó várakozástól. Már sokunknak, akik egykor onnan eljöttünk a maradék földre, ezüstös lett a hajunk, az élet-ekétől lebarázdált a homlokunk, megtört szemünk fénye, meghűlt vérünk forrósága. Már a vágó is elfáradt, a szív is akadozott s az egyre közeledő halál mindinkább a sir sötétje felé kergette a legnagyobb, legkínzóbb, legepesztőbb remény-séget.

A szívünk csordultig megtelt kinnal, keserűséggel, panasszal, daccal, visszakövetelő akarattal a husz év alatt... De most a vigasság idejének örömszáva szóljon. Azé az öröm, mely a feledhetetlen és csodálatos ősz fényeiben, arányában ott reszketett utánozhatatlan, elmondhatatlanul opális színváltozataiban felvidéki városkánk ódon kövei fölött. Azé az öröm, mely most is száll-száll a hóborította fenyvesek halk lélegzete, a hermelinnel letakart rétek, a lilá havasok, a ragyogva tovaírámló patakok, folyók s a

A levente előképzéshez közvetlenül csatlakozik a tényleges katonai szolgálat. Mint a multban, ezután is huszonegy-huszonhárom éves ifjúság kerül *háromszor* sorozásra. A szolgálati idő elvben *három* év, de gyakorlatban csak *kettő*, mert a javaslat kimondja, hogy két év után tartósan szabadsággolni kell a katonát. Kivétel csak a légi haderő, ahol három évet kell kiszolgálni.

A szolgálati idő után a hadköteles az I. tartalékba kerül, amely negyvenkét éves korig tart. Ebbe a tartalékba sorozottakat összesen hatszor, legfeljebb husz hétig tartó fegyvergyakorlatra lehet behívni s ezenkívül évenként legfeljebb harminchat órát igénybevevő lövés-gyakorlatra beosztani.

Negyvenkét éves kor után a hadkötelezett II. tartalékba, negyvenhét éves kor után a III. tartalékba kerül s hatvan éves korában szűnik végleg meg a honvédelmi kötelezettség. A II. és III. tartalékban sem lövés-gyakorlat, sem hadgyakorlat nincs.

jégpárna alatt nyugvó, kisebb-nagyobb tengerszemek fölött. A magyar vér és könny megszentelt helyei, reg beomlott várak, ódon templomok nap- és esőverte falai, a mely völgyekben alvó, és álmódzó kicsiny magyar falvak, régporladó halottak, léttel, halállal megengesztelő, kibékítő, kínt feloldó, álmot adó, kicsiny falusi temetők, mely titokzatos hívás, végtelenbe induló utak mérésége fölött.

Ez a leirhatatlan öröm, mely az emlékezés végtelen iramu szárnyain befutja a Felvidéket, ez hozza össze Salgótarján társadalmát a *Balassa Társaság* által február 1-re rendezett „*Felvidéki est*”-jén, hogy köszönthessük az ódon köveket, magunkhoz öleljük a földdel együtt a hazatért magyar, szlovák, rutén szíveket, kikben emberi hitté, munkává, álomná, szépséggé válik az évezredek testvériség. Hozzon össze bennünket Kassa dómja Rakóczi sírjával... Ez a táj látta a fejedelmek hűséges tóbjait, magyarjait küzdeni, látta Gergely szent tavaszát, két viághatalommal szemben a magyarság katonai erejét és fölénységét megbizonyító honvédeit... Hozzon össze bennünket Komárom, mely átélte Klapka hősi védelmét s amelyet Jókai álmódott át az örökkévalóságba... Hozzon össze minket Munkács, a magyar történelemnek e nagy tanuja, Zrinyi Ilona hősi önfeláldozással védelmezett vára, a régi Rakóczi kastély, a magyar Géniusz egyik legnagyobbjának, Munkácsy Mihálynak szülőháza, Ungvár, Beregszász, Rozsnyó, Rimaszombat, Léva, Losonc, Érsekújvár, mindannyi magyar vérrrel megszentelt hely, melyek a még eicsatolt területtel együtt élő és elvitathatatlan bizonyítékai és őrzői a magyar történelmi tényeknek, haditetteknek, végvárai a magyar kultúrának és egyformán hirdetői annak az igazságnak, hogy itt, a Kárpátokon innen egy ezredév óta egyedül a magyar volt az ur.

A *Felvidéki est* nek azonban azonban az emlékek felidezésén kívül egyéb célja is van. Magunkhoz ölelni háttel-ten és lélekben azokat, akik az eicsatolt Felvidéken minden elnyomottság és üldözöttség dacára visszaállították a magyar kultúrát és megelítették magyar irodalommal. Küzdelemes munka volt az a szlovénköi magyar írókra, mert kisebb ségi voltuk mellett meg kellett nyerniök magát, a szlovénköi magyarságot, melynek nagyrésze két és háromnyelvű s a magyarság legnyugatibb részéhez tartoz-

A póttartalékos szolgálati kötelezettsége legalább tíz, de legfeljebb tizenhat hétig tart, — I., II., és III. tartalékba való beosztása és fegyvergyakorlati kötelezettsége ugyanaz, mint a rendes tartaléké. A póttartalékba való beosztás kedvezményét a családfenntartóknak, az öröklött mezőgazdasági birtokok tulajdonosainak és azoknak tartja fenn a javaslat, akiknek legalább három testvérük már katonai szolgálatot teljesített.

Ujtás az egyéves *önkéntesi kedvezmény eltörlése*. A magasabb, (legalább közép) iskolát végzetek tartalékos tisztai tanfolyamra való vezénylésüket kérhetik s ez esetben karpaszományt kapnak, — de szolgálati idejük ugyanannyi, mint a többieké.

A törvényjavaslat külön fejezetben szabályozza a háboru, vagy az országot közvetlenül fenyegető háborus veszély esetére szóló hadiszolgáltatási kötelezettséget. Ide tartozik a honvédelmi munkakötelezettség, nemre való tekintet nélkül, tizenhét éves kortól hetven

ván, finnyás városi kultúrájával kezdetben lemosolyogta a helyi erőlködéseket. De pár esztendő multán, amikor az ifjú írók a „kisebbségi sorsot”, az „u mentalitást” kezdték kibangsulyozni, amikor a kisebbségi élet kiépítésének vágya, a talajban gyökerező regionalizmus, a népi önnállóság domborodott ki a szlovénköi magyar irodalomban, melybe még beleveggyűit a helyi zamat, a közvetlen környezet s a jellegzetes szlovénköi problémák tömege, akkor ismerte fel a szlovénköi magyarság a részére készült s annyira szükséges irodalmat és annak munkásait.

Ennek a szlovénköi magyar irodalomnak a megteremtői közül jön el hozzánk kettő a *Felvidéki este* és pedig a legkiválóbbak, a világitótornyok... Mécs László, a papköltő, a szlovénköi magyar irodalom legkifinomultabb inkarnációját nem kell külön bemutatnunk Salgótarján közönsége előtt. Ő már meglátogatott minket pár évvel ezelőtt s költészetének ragyogásával s szeretetreméltó egyéniségével örökre birtokba vette szívünket és lelkünket. Másik vendégünk: Darkó István író, ki Erdélyből származott a Felvidékre s az erdélyiekre emlékeztető elbeszélő tehetségét hozott magával. 1925 körül tünt fel novelláival és „Zuzmára” című regényével. Legutóbbi műve a „Deszkaváros” című regénye már a legkiválóbb írókat jellemző sikert ért el a könyvpiacra.

Öleljük hát meg őket testvéri szeretettel mindannyian s köszönjük meg nekik magyarságért elszennvedett kinyajkat, mert hiszen minden alkotás egyben szenvedés. Változzék át mindennapi keserűségünk örömmé, minden aggodalmunk ujjongásra, minden gondunk egletvivő, mámoros testvéri találkozásra. Nagy ajándékot hoznak ök nekünk: ősi ömagaikat, megtisztulva verben, könnyben, üldözésben. Mi pedig vigyük feléjük azt, amit magános, tiszta órák hoznak: a megújódott, igazabb, keresztény és szociális magyar lelkünket.

„Egy nemzet kultúráját igazán nem a költők, írók és művészek szellemiségén, hanem a lelkiségén keresztül lehet felismerni” mondotta Szendy Károly székesfővárosunk polgármestere a Budapestben nemrég tartott „Felvidéki est” bevezetőjében. A *Salgótarjáni Balassa Társaság* ugyanezen a mély gondolatnak a jegyében alakult meg s ennek a gondolatnak jegyében várja Salgótarján és vidékének szellemi közösségét a február 1-én az Ipartestületben tartandó *Felvidéki est*-jére.

(—any.)

éves korig, fogatos járművek és gépkocsik igénybevétele, ingatlanok kisajátítása katonai erődítési célokra, üzemek és ipartelepek felhasználása, élelem és végőállatok átengedése, találmányok és szabadalmak felhasználása s mindezekkel kapcsolatban használati és forgalmi korlátozások. Az igénybevétele vonatkozó rendelkezéseket pontosan szabályozza a törvény, hogy önkényeskedések ne történjenek, — s igénybevitel esetén minden körülmények között biztosítja az illő kártérítést.

A törvényjavaslat a *légvédelmi kötelezettségeket* is megállapítja s mindazokat e kötelezettség alá vonja, akik honvédelmi munkakötelezettség alatt állanak (tizenhét-től hetven évig.) Részletes szabályok gondoskodnak a társadalomnak légitámadás elleni védekezésre való megszervezéséről s az ehhez szükséges intézkedésekről.

A javaslat utolsó része a háboru esetére szóló kivételes hatalom kérdéséről szabályozza, szigorúan az alkotmányosság szellemében, —

természetesen fokozottan kiemelve a nagy célt: a haza védelmét.

Mind ezek a rendelkezések együtt valóban minden tekintetben alkalmasak arra, hogy a honvédelem a legmagasabb fokra fejleszhető legyen, hogy újra tündököljenek az ősi katonai erények, hogy megértse és megtanulja az egész világ: „Ne bánts a magyart!”

Hírek és különfélek

Szürke hetek.

Körülbelül mögöttünk van már mind az, ami a téiben szépség, romantika, meg-hitt öröm: Karácsony, Szilveszter, szűz-fehér havas reggelek, esti séták a Iriss, ropogós hóban. Ami előttünk van, az mar olyan, mint valami tarka szőnyeg egy-bangu, ismétlődő motívuma: szürke hetek. A tarsang, a báli idény meg átvővi arany-szálnival ezt a szürkeséget, de annak, aki — egyik vagy másik okból — nem tarsangol, nem baiozik, bizony már nem sok öröme akad a téiben.

De nézzük csak, talán ennek is megvan a maga haszna. Amikor körülöt-tünk elvesztí színt az élet, önmagunkban kell megtalálni azt, ami enyhítse a külső világ szürkeségét. Az élet ilyenkor olyan, mintha behunyá szemét, hogy ne lássa, csak azt, ami bévüi való és ha nehezebb is megtalálni azokat az örömeket, amelyek epp azért rejtettek, mert bennünk magunkban vannak, érdemes megkeres-ni őket. Ez az eszürkült világ körülöt-tünk szinte arra int, hogy huzódjunk meg otthonunk egy puha, meleg, félbomályos szőgyetében és emelkedjünk kissé önmagunkról, életünkéről, vessünk számot mind-azzal, amit az elmúlt évben tettünk és az új esztendőben tenni akarunk, csináljunk mérleget az emberségünk főkönyvében és teremtünk tiszta helyzetet lelki tartozá-saink és követeléseink rovátában. Olvas-unk, künn barátságosan, rideg a világ és ilyenkor csodálatos ragyogásban tárunk fel előttünk az irodalmi végtelen láttha-tárai. Halgassunk zenét, vagy aki tud, mu-zikáljon önmagának. Maskor, amikor csábító és szép a külső világ, ugys annyira „kifelé-elők” vagyunk, egy német lélek-tani meghatározás szerint „extravert”-ek. Ilyenkor, ezekben a szürke hetekben próbáljunk meg kissé önmagunkban, önmagunknak éni és egészen bizonyos, hogy amilyen szintelen és rideg a külső világ, olyan szinense és melegge vátozok hirtelen belül világunk, melynek talán csak ilyenkor fedezzük tel gazdagságát és szépségét.

Aztán? Egyszerre csak itt van a ta-vasz és megint megnyílik előttünk az élet, a világ, minden nyüzsgő, tarka hangos és vonzó örömeivel. (—any.)

Feljegyzések a lévai bevonulásról.

(Folytatás.)

Lírai hangulatomból gyorsan kizök-kenek. Tónusaiban komoly, nagyszerű-ségében mindenek fölé emelkedő esemény-sorozat kapcsol át a felejthetetlenül szép valóságba.

Ami a magyar történelem eme nagy filmjén most lejátszódik, azt a szét-taposott és támadójától szabadult hangya-boly mozgásban szines, fokozottan eleven képével tudnám megközelítőleg érkelet-tetni. A még néhány perccel előbb tan-koztól rémítgetett, cseh lovasoktól laká-saikba üldözött emberek a katonai pa-rancsnokot szállító, motorházán nemzeti-színű zászlóval takart autó láttára esze-zevetten futnak az utcára... Örjöngé-nek. A harmadik autóban ülök. Autónk ablakai mindkét oldalon leeresztve. Csikorgó hidegben is így ülünk, hogy a színtörés ne torzítsa azt a fenséges képet, mely jobbról-balról élénk tárul. A házak fellobogózza. Az ablakok zúfolva virág-gal. A virágerdőt égő gyertyák teszik va-kitobbá. Imádságos lelkek Jézus és Mária szobrot is raktak a virágok közé. Uristen! Hogy bírjuk el ezt a sok gyönyörűséget, azt a valósággá ért sejtémet, hogy itt szívesorogva várak bennünket! Köny-gysink a hidegben arcunkra tapadnak. Nem számít. Felolvasztják a forró han-

Plébánosi beiktatás Litkén.

Lélekemelő ünnepségnek tanui vol-tak vasárnap d. e. Litke és egyháziilag hozzátartozó Mihálygerge, Egyházasgerge, Kisgerge Ipolytarnóc községek lakói. Új lelkipásztorukat, Ferenc István volt so-moskőújfalusi plébánost iktatta be biva-talába Pájer János apost. protonotárius, volt püspöki Helynök. A szertartás d. e. 10 órakor a v. püspöki Helynök lelkes szent-beszédével kezdődött, amelyben a régi és új plébános érdemeit méltatva, buz-dította a híveket az új lelkipásztor szere-tetére és követésére.

A plébánia átadását megelőzte a Biboros Hercegrímás hivatalos leiratának felolvasása, amely szerint Coburg Józsiás, Szász Fülöp herceg kegyurasága alá tar-tozó litkei plébániára, amely Fejér Mik-lós kiérd. esperes nyugalombavonulásával megüresedett, Ferenc Istvánt nevezi ki plébánosná.

A plébános a hivatali jogkört ki-fejező templomkulcs, misekönyv, szertar-táskönyv jelképes átvétele után az egy-házmegei Főhatóság megbízásából a püspöki Helynök kezébe letette a biva-tali esküjét. A szertartás után a hívek örömtől ragyogó szeme kísérté az új le-kipásztort a szószékre. Szavai, mint igaz-gyöngyök hullottak a lelkek kék tavába. „A mai kor — mondotta — minden ba-ját és tragédiáját a hit és szeretet hiánya okozza, pedig csak ezen a kettőn épül fel a boldog nemzeti, társadalmi, családi élet. E kettős eszményt nem pótolja a technikai felkészültség és szellemi kultúra csodálatos ereje sem. E kettőn épül fel, vagy dől meg az emberiség boldogsága is. Templomok ősi oltárának szép ke-resztje is ezt ragyogja felétek: hit és szeretet. Ennek a kettőnek a jegyében akarok én is dolgozni, az új lelkipász-torotok.” A mindenkit elragadó szentbe-széd után az új lelkipásztor ünnepélyes szentmisét mondott fényes papi segédlet-tel. Nagyon fokozta az ünnepélyes szent-mise fényét a helybeli Mária Kongrega-ció leányok énekkarának közreműködése. A szép énekszámok betanítását Reményi Sándor ig. kántor tanító s leánya Reményi Erzsébet tanítónő végezte oly szép ered-ménnyel, hogy sok városi énekkarnak is dicsőségére vált volna.

A szentmise után Ferenc István új plébános fogadta az egész udvart betöltő hívek százainak üdvözlését. A járási Fő-szolgabíró megbízásából a litkei körjegyzőség és hozzátartozó politikai községek nevében dr. Simonyi János szecsényi fő-jegyző és a litkei körjegyzőség helyettes vezetője üdvözölte, aki kiemelte beszéd-jében, hogy hármias pilléren épült fel a boldog jövőendő, ez az Egyház, Haza és a Polgárság. A vezető szerep mindig az Egyháznak, mert fölötté Istén van. Krisztus Egyháznak hivatalos, lelkes, buzgó apo-stoli vezérét köszöntötte az új plébános-ban. Majd Reményi Sándor litkei ig. ta-nító a helybeli és filiális községek tani-tói nevében köszöntötte a plébánost, mint

a katolikus iskolák új igazgatóját, akiben már előre a jószágos lelkiatyát, megértő vezetőt és gyermekek jóbarátját látja.

Az egyházközségek nevében István Ambrus Litke község bírása modott egy-szerű, de izzig-vérig magyar. őszinte szív-ből fakadó üdvözlést, amelyben az új lelkipásztornak jó egészségét és sok bol-dogságot kíván új hívei körében. Fenes János Mihálygerge község előjáróságának nevében rövid, kedves szavakkal mondott üdvözlést. Végén az új plébános, meleg szavakkal köszönte meg az ünneplést és kérte híveit, hogy mindenkor őszinte bizalommal jöjjenek hozzá bármiféle ügye-ikben, mert igazi, szerető, igazságos és őszetlen lelkipásztora akar lenni a reá bízott híveknek.

Az ünnepséget a helybeli intelli-gencia részvételével disztribúció fejezte be, melyen Ferenc István plébános a plébániát adományozó Kegyrat a kinevező

Özv. Zemplényi Lászlóné, a Mansz salgótarjáni osztálya társelnökének búcsúztatása.

Folyó hó 21-én szomorú szívvel, de meleg szeretetük kifejezésével jöttek össze az egészségügyi kedves otthonba a „Mansz” hölgyei Dr. Förster Kálmáné elnökkel az élen, hogy bensőséges családi körben egy csésze tea mellett vegye-nek búcsút özv. Zemplényi Lászlóné, társelnöküktől. — Dr. Förster Kálmáné elnökön könnyes szemekkel elmondott meleg köszöntője után az egyesület nevé-ben Kovács Gézáné búcsúzott el megható és özv. Zemplényi Lászlóné érdemeit méltató szép beszéddel:

„Nagyon nehéz kötelességet vállal-tam magamra, mikor egyesületünk köz-szeretetlen álló társelnökéül özv. Zemp-lényi Lászlónétól, a mi aranyos, meleg szívű lelkes magyar asszonyunktól, a ked-ves Ilus Nénitől elbucuszom.

Ahogy tikkadt napsugaras nyári dél-után jön a hirtelen zivatar, épp ilyen érzés viharzik most mindannyiunk lelké-ben e nem várt távozás felett. De mint ahogy a sűrű és sötét felhőkön kereszt-ül az átcikázó villám fényes világol, úgy villan át agyunkon az a megnyugtató gon-dolat, hogy ez az elválás csak átmeneti és ha hosszabb ideig is tart, reméljük, hogy vissza tér még köznök. Ez a gondo-lat, ez az érzés teszi nekünk most köny-nyebbé, elviselhetőbbé a válást és a bu-cuszást.”

Ezután özv. Zemplényi Lászlóné az egyesületben kifejtett áldásos és köz-érdeklő működéséről beszélt Kovács Gé-záné. Majd így fejezte be hatásos beszéd-jét felszólalását:

„Munkád fátylaként fog világítani

Biboros Hercegrímást, a beiktatást végző v. püspöki Helynököt, valamint jóbarátait és összes egybegyűlt vendégeket köszön-tötte. A somoskőújfalusi főjegyző a maga és hívei, a salgótarjáni Ferences házi-elnök jóbarátai, az egyházasgercei tanító a tanítószék nevében mondott pohárköszön-töt. Pájer János v. püspöki helynök vé-gül összetartásra buzdította a vezetőséget és arra kérte, hogy egyesült erővel azon dolgozzanak, hogy az Egyház érdeke és Krisztus ügye mindig diadalmasodjék a községben.

A litkei plébánia híveinek sokáig fe-lejthetetlen marad a beiktatási ünnep, de örömiük teljes lesz a jövőben is, mert Ferenc Istvánban ismét olyan lelkes lelkipásztort nyertek, akiben a papi lelkü-lel szépsége párosul a megértő ember ba-ráti szeretettel és kitartó áldozatos papi munkával, amely szép tulajdonságok ki-virágzása Litke és a hozzátartozó közsé-gek lelki megújulása lesz. Adja Isten, hogy úgy legyen!

P. Réz Marián
O. F. M. plébános.

mindég előttünk és példaképpen tartunk meg szerető emlékezetünkben.”

„Édes Ilus Néni! A mult már mö-göttünk van, sötétlik mint tündő árnyék, de hogy a közel jövő titkos fátyla mit takar, nem tudjuk. Az életünk csak tö-rekeny nádszál, mely hajlong az élet vi-harában és elsodródik. Bárhová is sodor-jon el Tégéd tőlünk a sors mi hűen meg-örizünk emlékezetünkben és mindég visz-sza várunk!”

Vasárnap a délutáni vonathoz elki-sérte özv. Zemplényi Lászlóné virágok-kal megrakottan a Mansz hölgyeinek egy nagyobb koszorúja dr. Förster Kálmáné elnökkel az élen, hogy még egyszer me-leg bensőséggel búcsúzzanak el Salgótar-ján kedves és jó Zemplényi mamájától.

Orvosi hír. Dr. Strauss Gyula fog-szakorvos rendelését Fő-u. 25. sz. alatt ujra megkezdte. Rendelési idő hétköznap 4—6 óráig.

Dr. Brunowszky Loránd orvos, fogszakorvos katonai szolgálatból vissza-tért, rendelését ismét megkezdte. Ren-de-lés: d. e. 10—11-ig és d. u. 2—5-ig. Menház u. 87/a.

Búcsúzás. Minden jóbarátoztól és ismerősömtől, — kiktől idóm rövid-sége miatt személyesen nem vehettem búcsút, — ez uton búcsúzom. Kérem tart-sanak meg emlékezetükben.

Csics László

Szülők figyelmébe. Okleveles állástalan tanító ocsón vállalja elemisták, polgáristák házi tanítását. Somlyó u. 86.

gon szárnyaló kiáltásoktól meg-megújuló könnyeink. A nagy zürzavarban is hal-lom: Isten hozott! Szervusz testvér! Mi-ért nem jöttetek előbb? Eljen Horthy! Eljen a legnagyobbodott Magyarországi! A fülem zug a nagy káoszban. Autónkba közlőből dobált virágtengerből szabaditva magam, eszembe jut, az egyhéttel előbb olvasott újságcikk, mely szerint Léván már nincs virág, mind el-dugták a hon-védség számára. Óh! mennyire igaz volt!

A hosszú percekig tartó diadalut a Főter déli torkolatánál ért véget. Mire autónkból kiszállunk, százan és százan tolonganak a hatalmas Főtéren. Sűrű öle-lések, kézfogások az első események. Örömteli mosoly, szívet, lelket gyönyör-ködtesítő megnyilatkozások. Végtelen bol-dogság sugározza be a felszabadulás első perceit.

Városi urak kalauzálják Friska Jó-zsef ezredes, járási katonai parancsnokot és kíséretét a város háza felé. Minden mozzanat leköt. Hozzájuk szegődöm. Látni akarom azt a termet, ahol a magyar élniakarás szenvedő hősei a gyáva csehek által reggel rájuk zárt ajtók mögött — a szabadulás boldogító pillanatát várva — tárgyalták a fogadás részleteit. Az el-sősőmeleti folyosóról két diszbeöltözött hajdu között lépek át a nagyterem kü-szöbét. Egy asztal áll a közepén. Körü-lötté néhány szék. Egy-egy kép, a falon. A csehek ügyködésénél mindent elvitték,

Tömegem furorát magamat s jutok el a nyitott erkély ajtajához. Kívülről félel-metesen tör utat a terembe a boldogság-ban uszó hatalmas tömeg üdvrivalgása. Semmi parádé. Minden fájó öröm minden-a Hymnusz akkordjain át nyer tolmácsolást. Fel-fel törő zokogások festik alá a fonséges imádságot s lágyítják az amu-gy is gyenge szíveket. Mellettem elegáns nő támaszkodik az ajtószárnéhoz. Arca fi-nom batiszt zsebkendőbe temetve. Rán-gatózik a zokogástól. Szeretném megcsó-kolni, hogy az öröm nyomán feltört fájdalmát honfitui bódolatommal enyhítsem. De a Hálaima most száll az ég felé, ke-zem a sisak mellett feszül és így a tisz-teletteljes vágyat magamba fojtva, nem-tehetek mást, mint hogy büszke vagyok rá, egyben boldog is, hogy egy pillanatra hálátelt szemmel tekint az égre s meg-jegyezhetem arcát.

A lelkesedésben végtelenségig felkor-bácsolt bocsikainyakkendős ifjak és ma-gyarruhás lányok az erkélyről vezényel-nek jelszavakat. Lenn a tömeg orkánse-rűen zúgja, továbbítja. Néhány pillanatilag gyönyörködöm bennök, majd lefelé indu-lok. A kapu alatt sürgő-forgó emberek látok. A közvetlen idősebb ember fek-szik kibontott mellél. Utolsó vonaglik. Az orvosi megállapítást követi az első szomorú rendőri intézkedés, a hulla el-szállítása. A rendőri krónika lakonikusan a következő-kép közli az esetet: „Mészáros István 48 éves, nyugalmazott

magyar vasutas, lévai lakos szívzérhü-désben meghalt”. Lélekben így egészít-jük ki azt: „Megérte a bevonulást. Husz évi szenvedésért csak ennyit kért az Égiektől s a magyarok Istene kegyes volt hozzá”. Magyar szívünk melegét sugá-roztuk lepelként lassan hűlő tetemére.

A szomorú esetről — hála a tapin-tatos hatóságí intézkedésnek — kevesen szereztek tudomást s így az a nap foly-ton emelkedő hangulatán nem töltött rést. Mig azok is, akiknek lelkére nyomta bályegét, siettek az utcára, hogy tanui lehessenek az egyik lelkes fiatalember fárasztó munkájának. Ez a város háza kül-ső falazatára erősített csehlovák feliratu bádóglábiát verte nagy kampósbotjával és éktelen dühvel.

Nehezen lazultak a szegkek, de végre engedtek. Mire a tábla leesett, románc alig volt rajta. Az előzetes munka is elég lett volna ahhoz, hogy a mult e dicsó-telen emléke még az ócska-vas világában se nyerjen rangjelzést. Honfitunk sok éven át befojtott keserve azonban több boss-zuért kiáltott. Eszeveszettként taposta, ugrált rajta s közben ugri kiabált, mintha egy élő csehn öntené ki a bomruját.

A mulatságos látványt bájos kép-váltja fel. Ugyanazon a helyen gyerek-arcu, jóképű, televázagos honvédbe skan-zonkodik két magyarruhás lány. Jöködőven mosolyognak. A jelenet megkapó, vázon-ra kívánczik. Élimes fényképésen örö-kíti meg az utókor számára.

A Salgótarjáni Iparosok Dalköre

a kiváló bányazenekarral karöltve nivós hangversenyt rendezett január 21-én este, a baglyasaljai bányakaszinó diszermében. A baglyasaljai városokat megszerényítő kulturvággyal honorálták a dalkör miszsiós kirándulását, mert a terem zsufolóság megtelet közönséggel. Tisztviselő, iparos, bányamunkás egyöntetű kötelességnek tartotta, hogy résztvegyen a hangversenyen és egyöntetűen birtokában van annak a tudatnak, hogy az ország újjáépítésének nagy munkájában éppen olyan szükség van a lelket összeforrasztó, erőteljes magyar zene és karének kultuszra, mint az államférfiak és tudósok bölcsességére és a munkás erős karjaira. A mai magyar dalegyesületek hű tükrői a mai magyar társadalom strukturájának, sajátosságának. Minden produkciójukban ott lüktet a magyar lélek ritmusának acélos ereje, nagyszerű lendülete, azé a ritmusé, mely egyedül a magyar faj sajátja s amely megkülönbözteti zenéjét is minden más nép zenéjétől.

A hangverseny kezdetén k. Kraft Aladár bányatitkár, a dalkör agilis elnöke kedves szavakkal megköszönte ezt a megértő szellemet és lelkesedést s röviden vázolta a hangverseny számait. Pécsy: Petőfi nyitányával kezdődött a hangverseny a bányazenekar előadásában. Utána a dalkör énekelt a Kraft-Vilezsál: Jelíget, Koudela: Babiloniak vizei mellett c. műdalt és Sztára: Magyar zsoldár-át. Harmadik számként Kovács József segédített Rüdiger: A harkály c. mazurkáját és Peter: Cirkusz Renz c. galoppját játszotta xilophon-szólként zenekari kísérettel. A mesteri játékért percekig tapsoltak az előadónak. Majd ismét a dalárda Schubert: Bölcső dal-át és Várady: Vén Duna partján c. műdalt

adta elő. Tíz percnyi szünet után a bányazenekar Kodály: Intermezzóját játszotta a Hány János c. operából, utána a dalosok Gaál: Nyisd ki anyám c. dalegyveleget és Révly: Rendületlenül c. dalát énekelték, majd zenekari kísérettel Strausz: Kék Duna keringőjét adták elő. A műsor befejező száma a Bányász himnusz volt.

Bajos volna megállapítani, hogy a műsor melyik száma volt a legkövetesebb, mert mindegyik tiszta, zavartalan művészi élvezet emléket hagyta hátra. A dalkör tagjainak lankadatlan buzgósa és dal-szeretete s karnagyuknak, Vilezsál Richárdnak másféltizedes szorgalma fekszik ebben a megállapításban. Az ő érdeme ez a siker s ez a siker abban a benső tűzben, elektricitásban rejlik, mely az ének és zene szelleméből szívja erejét s amelynek kiadása felvillanyozza, magával ragadja, mintegy szuggérálja ének és zenekarának minden egyes tagját. Egy test ez az énekkar és egy test a zenekar, ahol minden tag magától értetődő harmónikus összműködését a lélek — Vilezsál keze — biztosítja. Kezének egy alig kilendülő gesztusában, az ujjak alig látható kis rezdülésében több kifejező erő, zenei plasztika rejlik, mint a tulságosan mozgékony átlagkarmesterek minden handabandázásában. A legkisebb részletfinomság, apró melódiavonalak világos kirajzolása, átlakésűse és emellett az egységbefoglalás, a nagyvonalu formálás ereje mintegy látható alakot ölt előtünk. Élmény volt ez hangverseny mindannyiunknak, akik ott voltunk s hálásan köszönjük a dalosoknak és a zenészeknek ezt a nagyszerű lelki felüdülést.

(—any)

Athelyezések: A helybeli állami polgári fiú és leányiskola tanári testületében e hó folyamán nagy változások történtek. Mondik András és Mondikné Bogányi Erzsébet Ungvárra, Kárpátfalvi József Kassára, Révészné Rachler Ilona Losoncra helyeztetek át saját kérelmükre. Kívánjuk, hogy új állomás helyükön érezék jók magukat. Legyenek továbbra is lelkes hirdetői a meg nem alkuvó magyar élniakarásnak. — Csics László rendőrségi tisztviselőt felsőbb hatósága Lévára helyezte át. Csics László több egyesületben tevékenyen működött és megnyerő modorát általános népszerűségnek örvendett.

Eljegyzés. Grázer Alice és Komáromi József jegyesek.

Halálozás. Füst Jánosné, szül. Krajcsák Julianna, Füst János bányatársulati építőmester neje f. hó 19-én, életének 61-ik évében, rövid szenvedés után az Urban csendesen elhunyt. Temetése f. hó 21-én, szombaton délután volt nagy részvét mellett.

Halálozás. Gaál Béla 29 éves acélgári alkalmazott f. hó 16-án hosszas szenvedés után meghalt. Nevezett agilis tagja volt az acélgári zenekarnak, fiatal életét derékban törte ketté a halál. Menyasszonyával halálos ágyán esküdt meg. Temetése nagy részvét mellett volt f. hó 18-án.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik Istenben boldogult feleségem elhunyt feletti mélységes bánatomat részvétükkel bármily módon enyhíteni igyekeztek, ez uton mondok hálas köszönetet. Külön köszönöm a Salgótarjáni Ipartestületnek azt a meleg együttérzést, melyet azzal nyilvánítottak, hogy a temetésen testületileg voltak szívesek megjelenni. Füst János.

Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak, kik részvétükkel fájalmunkát enyhíteni szívesek voltak, ez uton mondunk hálas köszönetet. Öv. Gaál Istvánné és gyermekei.

A Salgótarjáni Acélgári Olvasóegylet 1939. évi január hó 28-án, szombaton este — egyesületi termeiben — 9 órai kezdettel „Táncestélyt” rendez. Személyjegy 1 P. Családjegy (3 személyig) 2 pengő.

Ügynököket keresek mezőgazdasági gépek eladására: Weber Aron Salgótarján Fő-utca 108.

Eladó a Fő-utcán ház, üzemhelyiséggel a rom. kat. plebánia mellett. Erdéklődni lehet a Badacsonyi szállodában.

A Salgótarjáni Balassa Bálint Társaság 1939 február 1-én, szerdán este fél 9 órai kezdettel az Ipartestület színháztermében FELVIDÉKI ESTET rendez, melyre mindenkit tisztelettel meghív a Társaság. Az esten közreműködnek: Mécs László költő, Darkó István író, a Balassa Társaság tagjai közül: Erlich Józsefné, Csanádi Miklós, neográdi dr. Horváth Sándor, Röder Alfréd, Semetkay József és Vilezsál Richárd. Helyérek: Zenekari ütés és Zsöllye I—II. sor 3 P, Zsöllye III—VI. sor 2 P, I. hely 150 P, II. hely 1 P, állóhely 050 P. A Balassa Társaság pártoló tagjai — az állóhelyt kivéve — minden helyre 50 fillér engedményt kapnak. Jegyeket január hó 31-én déli 12 óráig a következő helyeken lehet biztosítani: Dr. Lapsánszky Jánosnál a városházán, Koltay Imrénél a bányánál, Endrey Lászlónál az acélgárban és Végh Kálmán könyvkereskedésében. Aki tévedésből meghívót nem kapott, forduljon Koltay Imre titkárhoz, telefon 10. Műsor: 1. Bevezető: elmondja Semetkay József a Balassa Társaság és a Nógrádmegyei Madách társaság r. tagja. 2. A kurucvilág dalaiból: összeállította és hangszerelte Röder Alfréd, előadják zongorán: Röder Alfréd a Balassa Társaság és a Nógrádmegyei Madách Társaság r. tagja, harmóniumon: Csanádi Miklós a Balassa Társaság r. tagja, első hegedűn: Vilezsál Richárd a Balassa Társaság és a Nógrádmegyei Madách Társaság r. tagja, második hegedűn: Tolnai Sádor m. v. harmadik hegedűn: Jekkel Béla m. v. 3. Darkó István író: Mi történt velünk az elmúlt 20 évben. 4. Mécs László verseiből ad elő. Szünet. 5. Liszt XIV. rapszódia, játssa a bányazenekar, vezényel Vilezsál Richárd karnagy. 6. neográdi Horváth Sándor dr. a Nógrádmegyei Madách Társaság r. tagja novellát olvas fel. (székfoglaló.) 7. a) Felvidéki dalok Kodály Zoltán gyűjtéséből. b) Babits L.: Fohász, éneklő Erlich Józsefné a Balassa Társaság r. tagja, zongorán kíséri Csanádi Miklós a Balassa Társaság r. tagja. 8. Darkó István író novellát olvas fel. 9. Mécs László verseiből ad elő. Műsor után tánc, melyhez a zenét a Grey Boys tánczenekar és Botos Gyula cigányzenekara szolgáltatja.

Az Északi Kat. Legényegylet f. évi február hó 11-én este 8 órakor tartja színelőadással egybekötött táncestélyt az Acélgári Olvasó Egyletben. Színekerül a már Salgótarjában nagy sikert aratott: Koltay Imre „Csak azért is!” c. zenés vígjáték. A kiváló műkedvelő gárda már hetek óta nagy szorgalommal tartja a darab próbáit és a lelkes rendezőség, élükön az agilis Rogór atyával mindent elkövetnek az est sikere érdekében. Tekintettel a jótékony célra, a rendezőség ez uton is kéri a közönség szíves támogatását és az estélyen való minél nagyobb számban való megjelenését.

Frontharcos est. Az Országos Frontharcos Szövetség salgótarjáni főcsoportja február hó 11-én rendezi meg az Ipartestületben a már hagyományossá vált s mindenkor nagy érdeklődéssel kísért, jótékonycélú, műsoros Frontharcos estjét, fővárosi kiváló művészek közreműködésével. A rendezőség minden erejével arra törekszik, hogy a Frontharcos est ez idén is bajtársi meleg találkozója legyen mind a frontharcosoknak és hozzátartozóknak, mind a társadalomnak. A meghívókat a jövő hét folyamán küldi szept a rendezőség a műsor részletes feltüntetésével.

Az Állami gépjárművezető-képző (sofőr) tanfolyam a m. kir. Technológia és Anyagvizsgáló Intézetben

(Budapest VIII., József-körút 6.) III. 13-án este 5 órakor nyílik meg. Beírás és a felvételhez szükséges őrlelapok kiadása naponta d. e. 10—12 óra között az igazgatósági irodában.

A bocsárlapújtói evangélikus Nőegylet és Ifjuság febr. 5-én a Rakoncsai-nagyteremben műkedvelő előadással kapcsolatos táncestélyt rendez, amelyen 3 egyfelvonásos mű kerül előadásra. Az érdeklődőket szeretettel várja.

Kulturstély Zagyvapálfalván. Hirschgyári műkedvelő gárda közreműködésével a bányakaszinó nagytermében febr. 4-én este 8 órai kezdettel kedélyes műsoros kulturstélyt rendez az Evang. Nőegylet reggelig tartó táncsal, amelyre az érdeklődőket ez uton is meghívja.

A Nagybányai-bányatelepi Olvasó és Sport Egylet folyó hó 21-én tartotta évadzáró vacsoráját, amelyen megjelent a Vezetőség csaknem teljes számban, valamint a tagok igen nagy számban. Az estebédet ünnepség előzte meg, melynek keretében Laun Ottó, a NOSE ügyvezető társelnöke intézte a hallgatósághoz mélyen szántó beszédét. A nagy tetszéssel fogadott beszéd után Frigyesi Miklós a játékosok nevében köszönte meg a Vezetőségnek a fáradozást. Majd Kincses János választmányi tag a szurkolók nevében köszöntötte a vezetőket és a játékosokat. Ezután kezdetét vette a vacsora, amelynek befejeztével vitéz Sallay Sándor bányafőnöknök, a NOSE elnöke emelkedett szószárra. Magasroptú beszédében további kitalásra buzdította a fiatalokat. A fegyelmet, a tiszteletadást, az egymás iránti igaz barátságot és az egyesület iránti szeretetet hangsúlyozta a játékosok előtt. Ezután a játékosokból alakult „cigányzenekar” szebb-nél-szebb magyar dalaival szórakoztatta a nagyszámu közönséget. Majd táncra perdültek és vidám hangulatban éjfélnyúló órákig maradtak együtt a megjelentek. Mindazok, akik ezen a pompás ünnepségen résztvettek, kedves este gyönyörű emlékeket távoztak. Lő. Mi.

Előzetes jelentés. A salgótarjáni iparos ifjusági önképzőkör 1939 február hó 20-án este 9 órai kezdettel az Ipartestület színház termében műsorral egybekötött farsangi bucsuzatót estét rendez. Az ifjuság megmozdulása akár a komolyság, akár a vidámság jegyében történik, mindig kedves és támogatásra érdemes. Különösen áll ez az iparos ifjuságra, amelyik megértve a kor szavát és átérzve hivatása jelentőségét iparkodik szakmai tudásának elmélyítése mellett, a lélek és a szív nemesítésére és nevelésére is gondolni. Ez alkalommal a farsangi jókedvet írja zászlójára, de meg lehetünk róla győződve, hogy époly fogékonysággal tud lelkesedni a nemzeti célokért és a szebb és jobb magyar jövőért is, ha kell, áldozatokat is hozva. Ezért érdemi meg ez az ifjuság, hogy hívó és kérés szavára feljegyeljünk és megmozdulásainkon mindnyájan résztvegyünk. Legközelebb hozzuk a farsangi est műsorát.

APOLLO MOZGÓSTARJÁN

Január 28, 29 és 30-án.

13 KISLÁNY

MOSOLYOG AZ ÉGRE

Kedden este 7 és 9 órakor.

16 éven felülieknek!

SZERELEM VÁDLÓTTJA

Szerdán és Csütörtökön

TÁNCOLÓANGYAL

SPORT

A sakkozó Felvidék is „visszatért”...

Salgótarjáni sakksportja volt az első csehszlovák sakksportja, amely felvette a kapcsolatot a Felvidék sakksportjával.

Az első csapatmérkőzés eredménye: **Rimaszombat—Starján 12:5**

Salgótarjáni sakk-történetében külön ünnepi dátumként fog szerepelni az 1939. január 15-e. Ezen a napon a „sakkozó” Felvidék is „visszatért” — a sakkozó anyaországhoz. Megtért hozzánk ez az elszakított szellemi testrésznünk is, hogy sok-sok, nagy értékkel gazdagítsa a „királyi játék” magyarjainak szellemi sport-társadalmát. Arany betűkkel, szerény büszkeséggel könyveljük el, hogy mi salgótarjáni sakkozók lehettünk a szerencses elsők, akik hönünk alatt a sakk-táblával megjelenített Villa Sancti Regis ősi földjén, Tompa Mihály, Blaha Lujza szülővárosában.

Mielőtt sakk-riportunkra áttérnénk, számoljunk be dióhéjban a rimaszombati sakkéletéről a cseh megszállás alatt.

Pontosan egy héttel ezelőtt, tehát január 8-án alakult meg a rimaszombati „magyar” sakkozó köre. Külön aláhúzzuk a „m a g y a r” szót, mert eddig csak csehszlovák sakkör működött a szinmagyar Rimaszombaton. A tisztikarnak egyetlen magyar tagja volt: a pénztáros Kovács Gyula nyug. íg. tanító, aki a cseh „sakk-kivonulása” után nyomban hozzászólott, — úgyis mint egyik legelkessebb magyar, — úgyis mint sakkrajongó — az immár magyar sakkélet megszervezéséhez. A múlt heti alakuló közgyűlésen már a sakk-vezérkart is megválasztották. Elnök lett: Dr. Ragályi Antal, alelnök: Halász István vármegyei másodjegyző, pénztáros: Kovács Gyula ny. íg. tanító, titkár: Dr. Weinberger Tibor ügyvéd. Neveket említtünk és ezzel fel is soroltuk, hogy kik voltak a rimaszombati sakkélet „történelmi” alakjai az elnyomás napjaiban. Mindenesetre leszögezhetjük: annak ellenére, hogy a magyar sakkozók csak statisztálhattak a csehszlovák sakkör keretein belül, azért a sakkdiadalokat és a sakkpályákat és babérokat tulyom esetben magyar sakkfejek vitték el, élen Józsa Gyulával, aki verhetetlen volt Szlovénzskó földjén. Józsa Gyula azonban nemcsak a sakk-doyen Rimaszombaton, hanem pedagodusa, úgy elméletben, mint gyakorlatban a jövő sakk-nemzedéknek a többi vezető sakkozóval egyetemben. Hetenként két ízben adnak elméleti és gyakorlati oktatást a sakk-utánpótlásnak, jobban mondva a sakk-csikóknak. Hogy egyéb adattal is szolgáljunk a rimaszombati sakkélet színvonalához, megemlítjük, 1937-ben a lengyel-cseh Salo Flohrt hívták meg szimultánra. A 45 ós szimultánból Flohr egyet veszített, 2 döntetlen volt, a többi...

Magáról a fogadatalásról és a verseny lefolyásáról a következőkben számolunk be:

A Hungária szálló különtermeiben délután fél 3 órakor Dr. Ragályi Antal a kör elnöke, a Rimaszombati Sakkör nevében lelkes szavakkal üdvözli a salgótarjáni sakkozókat, majd a város színeivel ékes kék-fehér, aranyrojtos emlékszlóit nyújt át a vendégcsapatnak. Az üdvözlő szavakat a salgótarjániak nevében, Blánár Sándor íg. tanító köszöni meg. Megható válaszában utalva a sakkban is egymásra talált magyarok összetartására. Bronz emléklapokat nyújt át a „visszatért” Rimaszombati Sakkörnek.

Ezután Dr. Weinberger Tibor titkár a 17—17 tagból álló csapatokat a sakk-táblákhoz kéri az alant közölt sorrendben; (A sorrendben az első nevek: rimaszombatiak és így a vezértáblánál fehérrel Rimaszombat kezd. A párok után rögtön közöljük a végleges eredményt is): 1. Józsa—Balázs 0:1, 2. Weisz—Gábor 1:0, 3. Szlovencsák—Mikulik 1:0, 4. Kocsis—Bortnyik 1/2:1/2, 5. Székely—Herczeg 1:0, 6. Kiss—Simon 1:0, 7. Kohn—Lichtner 0:1, 8. Tepper—id. Blánár 1:0, 9. Polák—Holodnyák 1:0, 10. Kiszely—Mihalik 1:0, 11. Princz—Ocel 1:0, 12. Józsa L.—Kovács 0:1, 13. Dr. Ragályi—Balogh 1:0, 14. Bálint—Mojzes 1/2:1/2, 15. Nagy—Banos 0:1, 16. Kovács—ifj. Blánár 1:0, 17. Halász—Tóth 1:0. Tehát a végeredmény: **Rimaszombat—Salgótarján 12:5.**

A mérkőzés pontosan délután három-

negyed 3 órakor kezdődött és este 18 óra 23 perckor ért véget, tekintve, hogy az első tábla mesterei igen erős csatát vívtak egymással.

A salgótarjáni csapat eleinte némi „lámpalázzal” küzdött. Sok volt a „kapásból”-lépés, különösen a VI, VIII, X, XIII, XV. és a XVII. táblánál. A motorizált tempó aztán meg is hozta az eredményt — a rimaszombatiaknak: a kezdéstől számítva 1 óra 20 perc alatt már 6:0-ra vezettek alighogy ez a kerek szám kialakult, a vesztesre álló Banos korszerű lendülettel megfordította csata sorsát, tisztelet nyert és így nekünk, salgótarjániaknak is termelt egy darab babér. De hogy a motorizálás erőltetett ütemeire is figyelemmel legyünk, félórával a kezdés után a kiütött figurák merlegét így állítottuk össze: Rimaszombat veszített: 2 V, 1 B, 13 H, 5 F, 22 gy. Salgótarján veszített: 1 V, 3 B, 9 H, 12 F, 23 gy. Tehát a félórás játékban Rimaszombat veszített 21 tisztelet, Salgótarján 25 tisztelet. Így tehát az első félórában már mennyiségileg is jobban állt Rimaszombat, hozzászámítva még, hogy a figuranepszámlálás pillanatában 2 jászma veszteségeit már nem lehetett statisztikázni, mert a kölcsönös haláltusák után Salgótarján pontosan a 32. percben a két játszmát elvesztette. A VI és a XVII. tábla volt a repülő-skót játszma, mert itt az ellenfelek a „játszmaszámlát” félretekelték, írónt zsebre dugva, — időre mentek. Sajnos újra a mi kárunkra ment az időhajsza. Közben a XV. táblánál modern „áramvonalas” játszma alakult ki, vezér és tiszt elnézésekkal. A figurák végegyengülése folytán bekövetkezett a salgótarjáni oldalon a Vezér törpéngő magánya, amit a rimaszombati oldalon csak a gyalogutánpótlók zavartak meg. Végül a kölcsönös szórakozottság, vagy a játék „tulmérézése” egymást kiegyenlítve: — döntetlenre adták.

Figyelmünk ezután a vezérjátszma felé fordult, ahol a titánok nyugalma rákmódjára bánt az idővel. Ezzel szemben a rimaszombati oldalon egyre apadt a feketekávé és pohárvizálás, a salgótarjáni oldalon meg minden antinikotinista jellem ellenére, gyérült a dobozcigaretta — a dohányjövődék nagy örömeire. Mire a fenti földi javak sakkenergiává változtak át és nyomuk sem volt az asztalon, akkor már a tulvilági Aljechin és Capablanca mezőkön vadászta a nagy főnökök.

A küzdelem idejére ment, a figurák meddő lassúsággal mozdultak a táblán... A „felszabadultak” és a szomszédos ping-pong teremből előszivárgó sakk-kibicék koszoruja a játszma vége felé, — már valóságos tribünt alkotott a tábla körül. Széken, egymás vállán hintázza figyelték a sorsdöntő húzásokat. A kuliszák mögött leállított kibic-táblán az „elemző küiönítmény” Józsa győzelmet jósolt. A játszmát ekkor már nem is figyeltük, levelezőlap írásra adtuk magunkat — hátha szerencsés távollétünkkel is segítünk a salgótarjáni sakk-szerencsének...

Hogy hogy történt, nem tudjuk: pontosan 18 óra 23 perckor a sakktribün szétrobbant a tábla körül, izgalmas végmoraj... Győzött Balázs, Salgótarján. Legalább a vezérjátszmát megnyertük. Köszönjük a rimaszombati magyar sakktestvéreknek a vereséget is, győzelmet is, tanultunk belőle: magyar a magyartól...

Bottlyán Géza

A labdarúgás játékszabályai kérdéseknél és feleletekben.

(VL közlemény.)

13. Sarokrugás. Az elrugás után kapu elé magas ívben érkező labdát a védelem oly módon parrirozza, hogy az egyik hátvéd a másik hátvéd vállára téve kezzeit, felugrik és a labdát eljelji. Szabálytalan-e ez a védekezési mód?

13. Sportszerűtlenség esete nem áll fenn, mert a két játékos testi erejét és ügyességét a szabályok által megengedett módon és keretek között használta fel.

14. Ugyanazon csapathoz tartozó két védőjátékos közül az egyik a másikat 16-on belül dühösen megüti, mert véleménye szerint az a legutolsó támadásánál súlyos védelmi hibát követett el. Mi a helyes ítélet?

14. Ez nem szabálysértés, hanem sportszerűtlenség (botrán), amiért súlyos esetben kiállítás jár, de a labdát egyszerű szabadrugással kell ismét játékba hozni.

15. Mi a rempli? (Megmagyarázandó és körülírandó.)

15. Remplinek nevezzük: azonos

helyzetben levő játékosok felsőtesti erejének kihasználását a labdáért való küzdelemben, anélkül, hogy közben más szabályokba ütköző cselekményt követnének el. Felsőtesttel való lökéseknél tehát a játékosoknak sem kezüket, sem karjukat igénybevenni nem szabad és nem lehet ez a lökés erőszakos, hogy az ellenfélnek testi épségét veszélyeztesse. Azonos helyzet alatt értjük, hogy a földön levő játékos csak földön álló ellenfelét és a levegőben levő játékos csak a levegőben levő ellenfelét (fejlelésnél) remplizheti. Remplit csak a labdabirtokában levő, vagy azt megszerezni szándékozó vagy ellenfelet feltartó játékoskal szemben lehet elkövetni, kivételt képez a kapus, akit a kapu előtti téren belül, védés közben, tehát míg a labda birtokában nincsen, még szabályosan lökni sem szabad, egyébként a labdát birtokában tartó kapus remplizhető.

Uj kérdések:

16. Melyek a játéktér méretei, tartozékai és jelzései?

17. Egyszerű (közvetett) szabadrugás (p. o.: labdahordozásért) a 16-os vonalon belül, körülbelül a 11-es ponttól. Szabályos elhelyezkedés, felállás és birói sipjel elhangzása után az egyik játékos ledobja a labdát, a másik támadóknak, aki ráfutva azt a hálóba lövi. A játékevető, mielőtt megadná a gölt, konstatalja, hogy a labda nem tette meg a kerületének megfelelő távolságot. Mi az ítélet?

18. Az egyik hátvéd szabályos jelentkezés után elhagyja a pályát, hogy cipőjét megigazítsa és e célból a kapu mellett helyezkedik el. Alighogy hozzáfog cipője rendbehozatalához, az ellenfél gyors támadást vezet, a kapus kiszalad, a csatár őt is kijátssa és az üres kapura gurítja a labdát. A hátvéd erre jelentkezés nélkül beugrik a pályára és a biztos gólnak látszó labdát kivédi. Mi az ítélet: a) ha a játékos a labdát kirugja, b) ha kézzel védi? **Lő. Mi.**

A Salgótarjáni Sport Egyesület f. évi február hó 9-én (csütörtökön) este 6 órakor tartja évi rendes közgyűlést az acélgári olvasóegylet helyiségében. Amennyiben ez a közgyűlés az alkalommal nem volna határozatképes, úgy február hó 16-án d. u. 6 órakor tartatik meg, mely alkalommal a közgyűlés a megjelentek számára való tekintet nélkül határozatképes lesz. Elnökség.

M. kir. rendőrség starjáni kapitánysága. 42/8—1938 szám.

Hirdetmény.

Minden magyar állampolgár, életének 19. életévébe való belépését annak az évnek január hó 31-ig, melyben a 18. évét betölti, bejelenteni köteles. Azok tehát, akik 1921. évben születtek férfiak és nők egyaránt és Salgótarjánban laknak, kötelesek magukat 1939. január hó 1-től 31-ig terjedő idő alatt a m. kir. Rendőrkapitányságon, külön e célra készült és díjmentesen kapható bejelentő lapon bejelenteni, tekintet nélkül arra, hogy szülőiknek bejelentő lapján már eddig is be voltak jelentve.

A bejelentés megtörténteért a 18. évessel együtt a szállásadó, családító is felelős s a bejelentés elmulasztása miatt mindketten büntetendők.

Salgótarján, 1939. január hó 5-én.

A kapitányság vezetője:
Dr. Jánossy
m. kir. rendőrkapitány.

Főtéri virágüzlethelyiség eladó. Cim a kiadóban.

Salgótarján megyei város polgármesterétől. 2396/1938.

Löwinger Rezső alapítvány kamatai.

Pályázati hirdetés.

Néhai Löwinger Rezső községi orvos alapítványának 1938. évi kamataira pályázatot hirdetek.

Az alapítvány kamataira minden salgótarjáni szegény pályázhat. A kérelmek előszóval, vagy írásban f. év január hó 31-ig a városháza szociális ügyosztályán terjesztendőek elő.

Salgótarján, 1939. január 10.

Horodth
polgármester h.

Bányamozgók híre. Baglyasalján és Pálfalván január 29-én, vasárnap, két-két előadásban ASSZONY A VIHARBAN című film fog menni. Meséje igen megfogható, az amerikai olajmezők megszerzéséről és egy hiséges asszony küzdelmeiről. Képei is nagyon érdekesek. A főszereplők: Irene Dunne, Randolph Scott, Dorothy Lamour. A kiegészítő műsor: „Baromfi tenyésztés” c. kulturális, „Vizi titánok” című, szórakoztató rajzfilm, valamint a Magyar és Paramount világ-híradók.

Salgótarján m. város polgármesterétől. 622/1939. szám.

Az országgyűlési képviselő-választók névjegyzékének kiigazítása.

HIRDETMÉNY.

Közhirre teszem, hogy az 1939. évre érvényes országgyűlési képviselőválasztók névjegyzéke f. évi január havában kiigazítottatik.

Felhívom mindazokat, akik a választójogosultsághoz meg kívánt életkort a folyó évben elérik, hogy a választói névjegyzékbe való felvételük végett számlálólapjukat legkésőbb f. év január hó 31-ig a polgármesteri hivatalban nyújtásuk be.

Felhívom azonkívül mindazokat, akiknek a névjegyzékbe való felvételre bármely más jogcímen nyílik meg a joguk, hogy a névjegyzékbe leendő felvételüket ezen határidőig ugyancsak a polgármesteri hivatalban kérelmezzék.

Figyelmeztetek minden érdekeltet, hogy a névjegyzék kiigazítása hivatalból történik, azonban választójogosultságának igazolása végett — február hó 15-ig — bárki megjelenhetik hivatalomban.

Salgótarján, 1939. január 5-én.

Dr. Förster Kálmán s. k.
polgármester.

37/1939. vht. szám.

Árverési hirdetés.

M. kir. Kincstári Jogügyi Igazgatóság által képviselt M. kir. kincstár-járára 716 P 10 f. tőke és járulékaik erejéig a bpesti kir. járásbíróóság 1937. évi 41814E. sz. végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől 1937. évi április hó 22-én lefoglalt 1200 P becserkésű ingóságokra a salgótarjáni kir. járásbíróóság 2101/1937 sz. végzésével az árverés elrendelvével, annak végrehajtást szenvedő lakásán, Bocskárpályán leendő megtartására határidőül **1939. február 11-én d. u. 11 óra** tűztetik ki, amikor a bíróság lefoglalt lovak s egyéb ingóságokat a legtöbbet ígérőnek készpénzzel ellentétben, esetleg becsáron alul is, — de a kiküldési ár kétharmadánál alacsonyabban nem — el fogom adni. Azon ingóságokra, amelyeknek a kiküldési ára egyezer pengő fölül van, az 5610/931 M. E. számú rendelet értelmében csak azok árverezhetnek, akik a kiküldési ár egytizedrészt bántanpénzül leteszik.

Salgótarján, 1939. évi január hó 16-án.

Török Gyula
kir. járásbíró.

A salgótarjáni kir. járásbíróaságtól. B. 6234/1938/2. szám.

A Magyar Szent Korona Nevében!

A salgótarjáni kir. járásbíróóság mint büntetőbíróóság ragalmazás vétsége miatt Fekete Joachim ellen indított bünygyben nyilvános tárgyalás alapján meghozta a következő

Ítélet:

Fekete Joachim vádlott 59 éves, rk. valásu, nemtűi születésű és lakos, magyar állampolgár, nős, katona nem volt, 6 elemít végzett, kevés vagyonu, bünyös a Bv. 2. §-ba ütköző és minősülő Szabó Gusztáv korcmáros, nemtűi lakos szerelmére elkövetet becsületesítés vétségében. A kir. járásbíróóság ezért Fekete Joachim vádlottat a Bv. 4. §-ának 1-bek. alapján 30 (harminc) pengő pénzbüntetésre ítéli. A pénzbüntetést behajtatási kötelessége a II. Bn. 8—10. §-ai alapján 6 P-ként egy napi fogházra kell átváltoztatni.

A pénzbüntetést az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt kell végrehajtás terhével a 108 807 sz. csekkaszámára (Igazságügy-minisztérium. Büntetésenzek bevételi számlája. Budapest) az 1892 XXVII. tc. 3. §-ában meghatározott célra megfizetni. A vádlott a Bp. 480. §-a értelmében köteles az eddig felmerült valamint az ezután felmerülő bünygyi költséget az államkincstárnak megtéríteni. Köteles a vádlott a Bp. 489. §-a értelmében Szabó Gusztáv magánvádlónak 7 pengőt bélyegilleték, 180 P tanudj és 16 40 P-ügyvédi képviselők költsége fejében az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhével megfizetni. A kir. járásbíróóság elrendeli főmagánvádló kérelmére az 1914 XLI. tc. 29. §-ának 1 bek. alapján, hogy a vádlott az ítéletet a Salgótarjánban megjelenő „A Munka” című lapban a törvényes követerkemények terhével tegye közzé. A sértett magánjogi igényével a Bp. 5. §-a alapján polgári perre utasítja.

Salgótarján, 1938. évi december 23.

Dr. Halds Tibor s. k.

kir. járásbíró.

A kiadmány bitelől:

Földi
kiadó.